

SURVIVAL KIT PIEZĪMES #1

laiskums

SURVIVAL KIT 4 tēma ir latviski grūti tulkojamais „downshifting” – tā ir tempa palēlināšana, apzināta nesteidzīga dzīves ritma izvēlēšanās, dažkārt arī aizbēgšana, īslaicīga izstāšanās no spēlēs. Vai tas aktualizē slinkošanu? Drīzāk jau pārskata mūsu priekšstatus par produktivitāti. Vai arī laiskums – atlaišanos, apkārt blandīšanos, slaistīšanos, vāļāšanos, zvilnēšanu var būt auglīgi pavadītas dienas, nedēļas, vasaras pamatā?

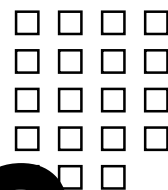
SURVIVAL KIT 4 piezīmes #1 ļauj ieskatīties festivāla tapšanā: SURVIVAL KIT mākslinieki komentē tempa samazināšanas idejas, Kristis Pudzens, viens no SURVIVAL KIT māksliniekiem, stāsta par savām attiecībām ar laiskumu, SURVIVAL KIT iesaka lasāmvielu - par dīkstāvi, par aiziešanu no pilsētas un ieradumu visu atlikt uz vēlāku brīdi.

Nav ko uzmest lūpu

Ar Kristu Pudzenu sarunājas Anete Vaska.

Kristis Pudzens noteikti nav pats laiskākais SURVIVAL KIT mākslinieks, gluži otrādi, viņš allaž atstājis koncentrēta un mērķtiecīgi darbīga cilvēka iespaidu. Kristis Pudzens ir absolvējis LMA Tēlniecības nodaļu un savos darbos nereti izmanto fizikas likumus kā metaforas sociāliem procesiem. Pagājušajā gadā, SURVIVAL KIT 3 izstādē bija skatāms Krista darbs „Nesabalansēts spēks” – elektromehānisks objekts, kas, > *D. Gyp*

28

dienas līdz festivālam
SURVIVAL KIT 4
6.-16. septembris

69

mākslinieki piedalās
SURVIVAL KIT 4

4

norišu vietas:

**Rīga, Aizpute,
Sigulda, Tukums**

Kas tev ir laiskums un kādu lomu tas spēlē tavu mākslas darbu tapšanā?
Tieši pagājušajā nedēļā to praktizēju. Par laiskumu domāju ciešā kontekstā ar darbu un darbību, jo tie nav skatāmi atsevišķi. Nevar zināt, kas ir laiskums, ja neesi nodarbināts un otrādi. Pasaule būtībā ir būvēta no dažādām attiecībām, tai skaitā starp fizikālajām daļiņām. Attiecības ir kā tilts starp tiem kontrastiem. Laiskums - darbs ir kā viens no dzīves kontrastiem. Laiskums ir vajadzīgs. Radīšana ir tas aktīvais posms, bet, lai radītu, vispirms ir vajadzīgs miera stāvoklis.

Domājot par SURVIVAL KIT 4 šī gada tēmu - downshifting kā tempa samazināšanu, nesteidzīgāku dzīvošanu, kā atbilde bieži vien šķiet pilsētas pamešana, došanās pie dabas. Kur laiskumu rodi tu?

Tas īstais laiskums arī man ir pie dabas, skaļajā klusumā. Tomēr tāds laiskums baudāms kādu brīdi, jo pēc kāda laika jau atkal pietrūktu pilsēta. Ir vajadzīgs balanss, ir jāatrod harmonija starp šīm abām pusēm. Latvijā tas nav tik grūti, jo daba ir ļoti sasniedzama, prasa piecas minūtes, lai no pilsētas nokļūtu zaļumos. Tajā pašā laikā nav jau tā, ka inovācijas un darbība rodas tikai pilsētā, tas viss ir arī laukos.

Kādas nesteidzīgas dzīvošanas stratēģijas, tavuprāt, ir iespējamās, paliekot pilsētā?

Var jau audzēt tomātus un gurķus uz palodzes. Ja kaut kas saplīst, vajag to salabot nevis mest ārā un pirkt jaunu. Sekot līdz tam, ko var izmantot otrreiz. Facebook apkārt ceļoja muļķīgs joks, kur večukam jautā, kā viņš tik ilgi spējis palikt kopā ar savu sievu, viņš atbildējis, ja kaut kas saplīst to nemet ārā, nenomaina uz jaunu, bet gan salabo.
Es pats ar patērēšanu neaizraujos. Man nav vajadzīgas jaunākās tehnikas, nav man vajadzīgs telefons ar neskaitāmām funkcijām. Es par to apzināti nedomāju, man downshifting notiek dabiski. Var jau būt, ka tas downshifting šobrīd plaukst ir piespiedu kārtā, varbūt – ja būtu labie laiki, tad visu aizmirstu un dzīvotu zaļi. Kuram tad negribētos dzīvot labi, tas jau dod tādu notikuma un brīvības sajūtu. ➤

➤ Un tomēr man šķiet, ka, mainoties labklājībai, mainās tikai dekorācijas, bet es turpinu nodarboties ar to, kas man ir svarīgs, Tāpat kā bērnībā, tikai citā līmenī. Vai izstāšanās no spēles būtu reakcija? Vilšanās mūsu pašu izveidotajā modeli? Vai mēs kā mazi bērni uzmetīsim lūpu, jo spēles noteikumi vairs snav mums pa prātam vai esam šad un tad zaudējuši spēles punktus? Vislielākās drauds ir ļauties bezrūpībai, un palikt vienā esības stadijā netiecoties pēc izaugsmes.

Vai tu varētu pastāstīt par savu SURVIVAL KIT 4 veļtito mākslas darbu?

Īpaši SURVIVAL KIT 4 festivālam top elektromehāniska skulptūra „Iekšdedzes dzinējs”. Idejai ir vairāki līmeņi, viens no tiem – ekoloģiskais: mēs sadedzinām naftu, zinot, ka tā ar laiku beigsies. Līdzīgi kā ar smēķēšanu - mēs zinām, ka tas ir kaitīgi, bet tomēr to darām; tāpat arī ar degvielu, kas ir daļa no industrijas prieka. Industriālā pasaule ir būvēta uz ļoti trausliem līdzsvāriem, tāpat arī ekoloģija; izmainot vienu no komponentiem, visa sistēma sabrūk. Visas tehnoloģijas it kā darbojas uz sabrukšanas robežas. Mana instalācija atgādina par to, ka dzīvojam industriālā, bet ļoti trauslā pasaulē, instalācija atainos procesu, kurā degviela sadeg, izplešas un rada ārēju reakciju.

SURVIVAL KIT 4
mākslinieki par festivāla tēmu – **downshifting**

Margo: Tā visa tempa mazināšana, ja viņa tiek tematizēta, ir publiska izlikšanās. No brīža, kad sāc elpot, tava vienīgā izvēle ir "dzīve bez izvēles" – darīt tikai to, bez kā nevari dzīvot. Punkts. Nevajag sevi piesārņot ar iedomām, ka Tev ir miljons iespēju. Ja tev nenovēršami gribas iekosties svaigā gurķī – kāpēc skriet pa tirgu un profilakses pēc arhivēt visu sastopamo floru un faunu! Bet masku darināšana, iespējams, ir viena no stabilākajām sevis aizmiršanas tradīcijām. Urbānais karnevālis. Es - zaķīts! A es - putekļusūcējs. Ļinkatu ļankatu.

Ivars Grāvlejs:
Kas nāk pēc downshifting?
„Downshifting 2”,
„Downshifting 3”
un tad
„Shutdowning 1”... ➤

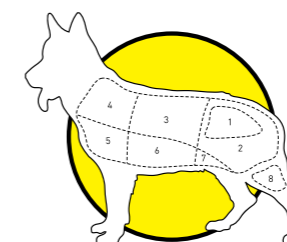
➤ 4. Gp

SURVIVAL KIT *grafiskā vēsture*

2009 (Ieva Kauliņa)

2010 ("Give Us Work")

2011 (Krišs Salmanis)

2012 (Irina Špičaka un Krišjānis Rijnieks)

Rasa Jansone:

Pasaule ir kā milzīgas plaušas – ieelpa un izelpa. Nedomāju, ka tagad mums būtu piemeties plaušu karsonis vai kas tamlīdzīgs. Drīzāk tagad ir neliela aizdusa vai vienkārši izelpas zemākais punkts. Kaut kas ir sarāvēs, lai tūlīt atkal sāktu plesties....un tā visu laiku. Katrai paaudzei taču ir savs Armagedons.

Un sava īpašā glābšanās stratēģija. Un protams, es nedomāju, ka aizbēgšana uz laukiem var kaut ko fundamentāli mainīt vai paglābt no kaut kā. Skaidrs, ka nevar. Vienkārši vasaras lauku dzīve ierastajam dienu raupjumam pēkšņi piešķir ļoti maigu un siltu faktūru.

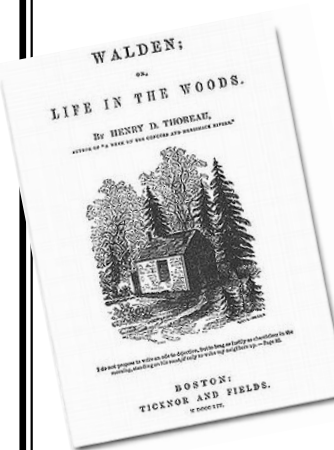
Anis Plakle:

Mākslinieka dzīves veids vienmēr nozīmē vismaz daļēju "izstāšanos no spēles". Manuprāt, ir sarežģīti attiecināt un/vai pārnest uz post-padomju telpu Rietumos radītās downshifting idejas, jo savdabīgs tempa samazinājums šeit ir bijis vairākkārtējs, izpaužoties kā neskaitāmas krīzes un budžeta samazinājumi kopš deviņdesmitajiem gadiem.

Kristīne Zelve: ☆

Kolektīvas izglābšanās nebūs – tik pa vienam, tikai individuāli. Katrs ar sevi (sic! nejaukt ar „katrs par sevi un Dievs pret visiem”!) un savām „stratēģijām” – savām grāmatām, savu mūziku, savām filmām, saviem bērniem, saviem cilvēkiem, saviem dzīvniekiem, savām sarunām, savu vientulību, savu klusumu, saviem jautājumiem, savām atbildēm.

KIT 4 iesaka:

Dzīve mežā

1845. gadā tobrīd 27 gadus vecais Henrijs Deivids Toro aizņēmās no kaimiņa cirvi un aizgāja mežā pie Voldenas dīķa, lai tur paša celtā būdā nodzīvotu divus gadus, to laikā apcerot to, kā iekārtota cilvēka dzīve un vai to iespējams dzīvot arī citādāk. „Voldena jeb Dzīve mežā” Valda Ābola tulkojumā iznākusi 2004. gadā Zvaigznes ABC izdevniecībā.

Par prokrastināciju –

vīlinājumu visu „atlikt” uz vēlāku laiku – saistošs Paula Bankovska raksts „Tālāk par kapu jau neaizskriesi” Rīgas Laika 2011. gada marta numurā. Pieejams arī LMC bibliotēkā!

„No rīta mēs atveram savas acis un uz mirkli, vai ilgāk, ja vien tam ļaujamies, esam pilnīgi bezdarbīgi, esam mēs paši. Un tad mēs uzsākam mērķtiecīgu virzību; un līdz ko tā ir uzsākta, tikai retajam izodads saglabāt saikni ar to pirmatnējo, nešablonisko „es”. “The Mother of Possibility” – iesakām izlasīt Svena Birkerta - rakstu par dīkstāvi.

Festivālu atbalsta:

Ziņu lapu sagatavoja Anete Vaska, Zane Zajančauska, Elza Zida. Makets: Ingrida Pičukāne.